

2024

MREL - STEFNA

SKILAVALDS SEDLABANKA ÍSLANDS

MREL - STEFNA

Skilavalds Seðlabanka Íslands

2. útgáfa

Efnisyfirlit

Samantekt	4
1 Lagalegur grundvöllur	5
1.1. Lög um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja	5
1.2. MREL-reglugerðin	6
1.3. Viðurlög og þvingunarúrræði vegna MREL (M-MDA)	7
2 Hlutverk og aðferðafræði MREL	9
2.1. Tengsl MREL við mat á skilabærni og skilaáætlanir fjármálafyrirtækja	9
2.2. Almennt um aðferðafræði vegna MREL	10
2.3. Fjárhæð tappols (LAA)	10
2.4. Fjárhæð endurfjármögnunar (RCA) og viðbótarfjárhæð til að viðhalda markaðstrausti (MCC)	10
2.5. Áhrif á MREL vegna annarra skilaúrræða en eftirgjafar	11
3 Hæfar skuldbindingar og undirskipan	12
3.1. Skilgreiningar á hæfum og eftirgefanlegum skuldbindingum	12
3.2. Undirskipan (e. Subordination)	13
4 MREL-kröfur Seðlabanka Íslands	15
4.1. Beiting skilaúrræða og flokkun fyrirtækja með hliðsjón af MREL	15
4.2. Afstaða varðandi fjárhæðir tappols (LAA) og endurfjármögnunar (RCA)	17
4.2.1. Fjárhæð tappols (LAA)	17
4.2.2. Fjárhæð endurfjármögnunar (RCA)	17
4.3. Afstaða varðandi viðbótarfjárhæð til að viðhalda markaðstrausti (MCC)	18
4.4. Afstaða varðandi undirskipan (e. Subordination) og hæfar skuldbindingar	18
4.4.1. Undirskipan	18
4.4.2. MREL-kröfur á samstæðugrunni	19
4.4.3. Takmörkun á krosseignarhaldi	19
4.4.4. Önnur atriði varðandi hæfar skuldbindingar vegna MREL	19
4.5. Tímastærir til að uppfylla MREL-kröfur	20
4.6. Samantekt fyrir MREL-kröfur	20
5 Önnur málefni tengd MREL	21
5.1. Birting upplýsinga um MREL-kröfur	21
5.2. Leyfi skilavalds fyrir fram vegna lækkunar á hæfum skuldbindingum	21
5.3. Umsókn um undanþágu frá kröfu um undirskipan	21
5.4. Mat á skilahæfi þjónustusamninga	21

Samantekt

Skilavald Seðlabanka Íslands tekur ákvörðun um lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar, það er MREL¹, fyrir sérhvert fjármálafyrirtæki² hér á landi, byggt á mati á skilabærni og skilaáætlun fyrirtækisins.

MREL samanstendur af fjárhæð tappols (*Loss Absorption Amount, LAA*) og fjárhæð endurfjármögnunar (*Recapitalisation Amount, RCA*).

Fjárhæð tappols er jöfn lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn, þ.e. samtala stoðar I og stoðar II-R (*Pillar 1/Pillar 2*). Fjárhæð endurfjármögnunar er að lágmarki jöfn lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn. Við þá fjárhæð er almennt bætt álagi til að viðhalda markaðstrausti (*Market Confidence Charge, MCC*) sem jafnan nemur samanlagðri kröfu um eiginfjárauka með frádragi sem byggist á mati skilastjórnvalda EES-ríkjanna. Fjárhæð endurfjármögnunar er 0 hjá fjármálafyrirtækjum sem fara í hefðbundna slitameðferð.

Helstu niðurstöður varðandi MREL-kröfur skilavalds Seðlabanka Íslands

- Fjárhæð tappols (LAA) er jafngild lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn (Stoð I og Stoð II-R).
- Fjármálafyrirtækjum eru birtar MREL-kröfur án samanlögðu kröfunnar um eiginfjárauka og þurfa að uppfylla hana samhliða MREL.
- Fjárhæð endurfjármögnunar (RCA) er jafngild lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn.
- Heimilt er að uppfylla fjárhæð endurfjármögnunar (RCA) með almennu eigin fé þáttar 1, eða öðrum eiginfjárgrunnsgerningum, umfram heildarkröfu um eiginfjárgrunn.
- Þegar lagt er mat á hvort fjármálafyrirtæki uppfyllir áhættuvegið MREL, er óheimilt að telja til þess almennt eigið fé þáttar 1 sem er haldið til að uppfylla samanlagða kröfu um eiginfjárauka.
- Ekki verður, að sinni, gerð krafa um viðbótarfjárhæð vegna markaðstrausts (MCC) hér á landi.
- Ef æskilegasta skilastefna samkvæmt skilaáætlun fjármálafyrirtækis felur í sér annað skilaúrræði en eftirgjöf, er heimilt að aðlaga MREL-kröfur til þeirra til lækunar samanborið við fyrirtæki þar sem eftirgjöf er æskilegasta skilastefnan.
- Fjármálafyrirtæki hér á landi þurfa að uppfylla kröfur um hæfar skuldbindingar og undirskipan á hverjum tíma.
- Skilavaldið bendir fjármálafyrirtækjum á að kynna sér ákvæði um tímafresti vegna MREL og takmarkanir á útgreiðslum ef MREL er ekki uppfyllt (M-MDA).
- Ítarlegri samantekt er að finna á bls. 20.

1. Skammstöfunin MREL stendur fyrir *Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities*.

2. Í umfjöllun um MREL í þessari stefnu er notast við hugtakið „fjármálafyrirtæki“ til einföldunar um aðila sem MREL nær til, þótt MREL geti gilt um lánastofnanir, stærri verðbréfafyrirtæki og tiltekin eignarhaldsfélög eða aðrar einingar í samstæðu þessara fyrirtækja.

1

Lagalegur grundvöllur³

Í IV. kafla laga um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, nr. 70/2020 („sml.“) er fjallað um lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar („MREL“ eða „MREL-kröfur“).⁴ MREL felur í sér að til viðbótar við heildarkröfu um eiginfjárgrunn, þ.e. til viðbótar við eiginfjáruka Seðlabanka Íslands og lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn⁵, tryggji samsetning fjármögnunar fjármálafyrirtækja bæði fullnægjandi tappól (e. Loss-Absorption) og að hægt sé að endurreisa eiginfjárgrunn (e. Recapitalisation) hjá fyrirtæki á fallanda fæti (e. Failing or likely to fail). Skilavald Seðlabanka Íslands ákvarðar MREL-kröfur í samræmi við 17. gr. sml., með hliðsjón af starfsemi og stöðu hvers og eins fjármálafyrirtækis og því að markmiðum skilameðferðar skv. 1. gr. sml. verði náð. Þá hefur aðferðafræði vegna útreikninga á MREL-kröfum verið samræmd innan EES með BRRD II tilskipuninni, sem hefur verið innleidd hér á landi.

1.1. Lög um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja

Í IV. kafla sml. er fjallað um MREL. MREL felur í sér tilgreint og afmarkað lágmarkshlutfall fjármagns (þ.e. eigin fjár og skulda) sem bankar þurfa að uppfylla á hverjum tíma. MREL er samkvæmt lögum sett fram sem fjárhæð hæfra skuldbindinga og eiginfjárgrunns í hlutfalli við áhættugrunn (e. Total Risk Exposure Amount – TREA, áhættuvegið MREL), sbr. 3. mgr. 92. gr. CRR-reglugerðarinnar og heildarmælistærð áhættuskuldbindingar (e. Total Exposure Measure – TEM, óvegið MREL), sbr. 429. gr. og 429. gr. a CRR-reglugerðarinnar.⁶ Skilavaldið ákvarðar hið afmarkaða hlutfall í samræmi við 1. – 4. mgr. 17. gr. sml. og reglugerð um lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar, nr. 700/2024.

Til að skuldbindingar teljist hæfar (e. Eligible) í MREL þurfa þær að uppfylla ákveðin skilyrði. Þær þurfa að teljast til eftirgefanlegra skuldbindinga, þ.e. til fjármagnsgerninga eða skuldbindinga sem ekki eru hluti af eiginfjárgrunni og ekki undanþegnar eftirgjöf skv. 56. gr. sml. Þessu til viðbótar þurfa hæfar skuldbindingar að uppfylla skilyrði sem koma fram í 2. mgr. 17. gr. sml., sbr. einnig 72. gr. a – c í CRR-reglugerðinni. Á meðal skilyrða má nefna að skuldbindingarnar þurfa að vera innborgaðar og þær mega ekki vera skuldbindingar gagnvart fjármálafyrirtækinu sjálfu eða tryggðar eða á ábyrgð fyrirtækisins. Þær mega ekki heldur hafa verið fjármagnaðar af fyrirtækinu beint eða óbeint. Þá skal eftirstöðvatími skuldbindingar að lágmarki vera eitt ár. Sjá nánar í umfjöllun um hæfar skuldbindingar í kafla 3 í þessari stefnu.

3. Allar réttarheimildir sem eru í gildi hverju sinni varðandi MREL, beitingu skilavalds Seðlabanka Íslands eru aðgengilegar á vefsíðu skilavaldsins.

4. Í þessari stefnu er til einföldunar oftast notast við alþjóðlegu skammstöfunina „MREL“ í staðinn fyrir lagalega heitið *lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar*. Það á ekki síst við þegar fjallað er um lágmarkskröfuna sem hlutfall eða „MREL-kröfur“ þegar um er að ræða heildarkröfur sem tengjast MREL, þ.e. hlutfallið ásamt t.a.m. skilyrðum vegna hæfra skuldbindinga.

5. Umfjöllun og hugtakanotkun um eiginfjárkröfur fjármálafyrirtækja í þessari stefnu er í samræmi við hugtakanotkun samkvæmt *Almennum viðmiðum og aðferðafræði vegna könnunar- og matsferlis hjá fjármálafyrirtækjum* (SREP-viðmið). Sjá nánar hér, einkum bls. 20.

6. Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 575/2013 um varfærniskröfur að því er varðar lánastofnanir og verðbréfafyrirtæki hefur lagagildi hér á landi á grundvelli 1. gr. c laga um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002. Vísað er til reglugerðarinnar sem „CRR-reglugerðarinnar“ í þessari MREL-stefnu.

Skilavaldið tekur endanlega ákvörðun um lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar fyrir hvert fjármálafyrirtæki, sbr. 3. mgr. 17. gr. sml. Ákvörðunin skal að lágmarki grundvallast á eftirfarandi atriðum:

1. Að ljúka megi skilameðferð fyrirtækis með viðeigandi skilaúrræðum, þ.m.t. eftirgjöf ef við á, á þann hátt að markmiðum skilameðferðar skv. 1. gr. sml. verði náð.
2. Að hæfar skuldbindingar fyrirtækis séu nægar til að tryggja að við eftirgjöf búi fyrirtækið við fullnægjandi tappól og hægt sé að endurreisa hlutfall almenns eigin fjár þáttar 1 þannig að skilyrði fyrir veitingu starfsleyfis verði uppfyllt og fyrirtækið viðhaldi trausti markaðarins.
3. Að aðrar hæfar skuldbindingar fyrirtækis en þær sem gert er ráð fyrir að geti fallið utan eftirgjafar skv. 2. mgr. 56. gr. sml. eða verið framseldar í heild samkvæmt skilaáætlun fyrirtækis séu nægar til að tryggja að tappól þess sé fullnægjandi og mögulegt að endurreisa hlutfall almenns eigin fjár þáttar 1 þannig að skilyrði fyrir veitingu starfsleyfis verði uppfyllt.
4. Stærð, viðskiptalíkani, fjármögnunarlíkani og áhættusniði fyrirtækisins.
5. Áhrifum ógjaldfærs fyrirtækis á fjármálastöðugleika, þ.m.t. vegna innbyrðis tengsla þess við aðrar lána- stofnanir eða verðbréfafyrirtæki eða aðra hluta fjármálakerfisins.

Ákvörðun um MREL skal taka með hliðsjón af því að kröfunni er ætlað að styðja við skilaaðgerðir fyrirtækis, séu skilyrði fyrir því uppfyllt. Ákvörðunin skal einnig tekin með hliðsjón af því að fjármálafyrirtækið þarf að hafa nægar hæfar skuldbindingar, komi til skilaaðgerða, þannig að það búi við fullnægjandi tappól og að hægt verði að endurreisa eiginfjárgrunn þess svo að fyrirtækið uppfylli skilyrði fyrir starfsleyfi.

Þá skal við töku ákvörðunar um MREL hafa hliðsjón af stærð fyrirtækis, viðskiptalíkani þess, fjármögnunarlíkani, þ.e. því hvernig það hagar fjármögnun sinni, og áhættusniði. Að lokum skal ákvörðunin tekin með hliðsjón af áhrifum á fjármálastöðugleika ef fyrirtæki verður ógjaldfært. Þannig skal huga að innbyrðis tengslum (e. Interconnectedness) þess við önnur fjármálafyrirtæki eða jafnvel aðra hluta fjármálakerfisins, og mögulegum smitáhrifum (e. Contagion) milli fyrirtækjanna.

Í aðdraganda slíkrar ákvörðunar hefur skilavald Seðlabankans samráð við fjármálaeftirlit Seðlabankans, sbr. 3. mgr. 4. gr. sml.

1.2. MREL-reglugerðin

Samræmd viðmið til að reikna út MREL-kröfur eru sett fram í reglugerð um lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar, nr. 700/2024 (MREL-reglugerðin). Með setningu reglugerðarinnar og laga nr. 63/2023 um breytingu á lögum um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, nr. 70/2020, var BRRD II tilskipunin⁷ innleidd að fullu í íslenskan rétt. Samkvæmt MREL-reglugerðinni hefur skilavaldið nokkuð, en takmarkað, svigrúm til eigin mats og til að taka ákvarðanir um einstaka þætti MREL.

MREL-reglugerðin ákvarðar þá þætti eiginfjárfkrafa sem horfa ber til þegar tekin er ákvörðun um MREL, þ.e. fjárhæð tappóls (i. tölul. a-liðar 1. mgr. 10. gr. reglugerðarinnar) og fjárhæð endurfjármögnunar (ii. tölul. a-liðar 1. mgr. 10. gr.). Þá kemur fram í MREL-reglugerðinni (9. gr.) að skilavaldið skuli meta og taka ákvörðun um MREL með hliðsjón af eftirtöldum þáttum:

- Hvort einhverjar ákveðnar skuldbindingar verði sérstaklega undanþegnar eftirgjöf á grundvelli heimildar skv. 2. mgr. 56. gr.,
- áhættusniði, viðskiptalíkani og fjármögnunarsamsetningu fyrirtækis, og
- stærð og kerfisáhættu.

Ráða má af a-lið 1. mgr. 10. gr. MREL-reglugerðarinnar að útgangspunktur aðferðafræðinnar sé að lágmarkshlutfall MREL eigi að vera jafnt og tvöföld heildarkrafa um eiginfjárgrunn. Hlutfallinu er enda ætlað að

7. Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/879 frá 20. maí 2019 um breytingu á tilskipun 2014/59/ESB að því er varðar tappól og endurfjármögnunargetu lánastofnana og verðbréfafyrirtækja.

tryggja að fyrirtæki geti, sé það á fallanda fæti, starfað áfram í kjölfar skilaaðgerða og uppfyllt sömu kröfur og eru gerðar til þess fyrir fall. Hins vegar býður reglugerðin upp á aðlaganir á fjárhæðum, séu tiltekin skilyrði uppfyllt. Þetta á bæði við um fjárhæð tapþols og fjárhæð endurfjármögnunar.

Á grundvelli 6.-8. mgr. 10. gr. MREL-reglugerðarinnar er hægt að aðlaga fjárhæð tapþols, þannig að hún getur verið hærri en heildarkrafa um eiginfjárgrunn. Í slíkum tilvikum bætist við viðbótarfjárhæð til að viðhalda trausti markaðar eftir skilameðferð („MCC“). Sú viðbótarfjárhæð skal almennt vera jafnhá samanlagðri kröfu um eiginfjárauka sem á að gilda eftir beitingu skilauurræða, að fráreginni fjárhæð sveiflujöfnunarauka. Á grundvelli 9. mgr. 10. gr. MREL-reglugerðarinnar er þó hægt að lækka viðbótarfjárhæðina ef lægri fjárhæð getur viðhaldið tiltrú markaðarins, auk þess sem tryggt verður áframhald nauðsynlegrar starfsemi fjármálafyrirtækis og aðgang þess að fjármagni án þess að fá sérstakan opinberan fjárstuðning, annan en framlag úr skilasjóði. Þá getur fjárhæð endurfjármögnunar verið lægri eða hærri á grundvelli þess að allar eða einhverjar viðbótarkröfur um eiginfjárgrunn (Stoð II-R) sem nú gilda um fyrirtækið gildi ekki eftir að æskilegustu skilastefnu hefur verið hrundið í framkvæmd. Þá er á grundvelli 5. mgr. 10. gr. reglugerðarinnar heimilt að aðlaga gildi áhættugrunns. Algengt er á meðal Evrópuríkja að slík aðlögun nemi um 10% af áhættugrunni.

Skilavaldinu er ætlað að tryggja að MREL sé nægjanlegt með hliðsjón af því að tilteknar skuldbindingar gætu verið undanþegnar eftirgjöf, sbr. 2. mgr. 56. og 1. mgr. 57. gr. sml., eða þeim verið ráðstafað að hluta með beitingu annarra skilauurræða (sala eigna eða brúarstofnun), sbr. 9. og 13. gr. MREL-reglugerðarinnar. Matið á hvort MREL sé nægjanlegt er annars vegar framkvæmt með hliðsjón af því hvort umræddar skuldbindingar uppfylli skilyrði 2. mgr. 56. gr. sml. og geti þannig ekki stutt við tapþol og endurfjármögnun fjármálafyrirtækisins og hins vegar með því að leggja mat á hvort það að undanskilja eða flytja skuldbindingarnar, burtséð frá því hvort þær geti talist til MREL, geti haft í för með sér að NCWO reglan (e. No Creditor Worse Off) verði brotin. NCWO reglan felur í sér að skilameðferð fjármálafyrirtækis getur ekki haft í för með sér að lánardrottinn/kröfuhafi verði í lakari stöðu vegna beitingar skilauurræðis samanborið við að fyrirtækið hefði farið í hefðbundið slitaferli. Þá mun skilavald Seðlabankans, sbr. 9. gr. MREL-reglugerðarinnar, við ákvörðun MREL hafa hliðsjón af 56.-57. gr. sml. í heild, þar með talið varðandi fjármögnun úr skilasjóði vegna þess að skuldbindingar eru undanskildar eftirgjöf.

1.3. Viðurlög og þvingunarúrræði vegna MREL (M-MDA)

Með setningu laga nr. 63/2023 varð fjármálafyrirtækjum skylt að takmarka tilteknar útgreiðslur sem hafa áhrif á eiginfjárgrunn, ef það uppfyllir ekki MREL-kröfur til viðbótar við eiginfjárauka (svokallaðar M-MDA⁸ reglur). Umræddar útgreiðslur eru til að mynda arðgreiðslur, endurkaup á eigin bréfum, greiðsla kaupauka eða uppgreiðsla á AT1 gerningum. Ákvæðin sem gilda um útreikning á M-MDA eru útfærð í 20. og 21. gr. MREL-reglugerðarinnar. Þau eru áþekkt sams konar reglum og gilda um útreikninga á hámarksúthlutunarfjárhæð og takmarkanir á úthlutunum vegna eiginfjárauka, sbr. 5.-6. gr. reglna um hámarksútgreiðslufjárhæð og takmarkanir á útgreiðslum fjármálafyrirtækja vegna eiginfjárauka, nr. 1270/2015. Þannig skiptir máli hversu langt niður í samanlagða kröfu um eiginfjárauka fjármálafyrirtæki fer, þegar krafan er metin með hliðsjón af MREL-stöðu fyrirtækisins, þegar lagt er mat á hversu miklar takmarkanir verða á að nýta hagnað fjármálafyrirtækis til að framkvæma útgreiðslurnar.

Eiginfjáraukar eru ekki hluti af fjárhæð tapþols í MREL. Krafan um að uppfylla þá er sjálfstæð og til hliðar við MREL-kröfur. MREL er þó alltaf metið með hliðsjón af því hvort og hvernig fjármálafyrirtæki uppfyllir samanlagða kröfu um eiginfjárauka. Sú staða getur komið upp að fjármálafyrirtæki uppfyllir MREL-kröfur ekki að fullu, en uppfylli samt heildarkröfu Seðlabankans um eiginfjárgrunn. Í slíkri stöðu býr fyrirtæki almennt yfir nægum eiginfjárgrunnsgerningum en skortir að hafa til viðbótar eiginfjárgrunnsgerninga eða hæfar skuldbindingar til að uppfylla MREL. Á sama hátt er möguleiki að þau uppfylli MREL-kröfur þegar krafan er metin ein og sér, en ekki þegar hún er metin ásamt með samanlögðu kröfunni um eiginfjárauka. Í slíkri stöðu myndi fyrirtæki almennt hafa yfir að ráða nægum hæfum skuldbindingum, en vantar upp á eiginfjárgrunnsgerninga.⁹

8. M-MDA stendur fyrir MREL Maximum Distributable Amount.

9. Sjá nánar í kafla 8 í MREL-stefnu Evrópsku skilavaldsstofnunarinnar, SRB, sem er aðgengileg hér.

Líkt og fram kemur í 20. gr. MREL-reglugerðarinnar gilda ýmis viðmið varðandi þá þætti sem líta ber til við mat á takmörkunum á úthlutunum uppfylli fjármálafyrirtæki ekki MREL-kröfur til viðbótar við eiginfjáruka. Umrædd viðmið gilda einkum vegna mats á aðgerðum að fenginni tilkynningu frá fjármálafyrirtæki í samræmi við 1. mgr. 20. gr. reglugerðarinnar. Skilavaldið mun líta til viðmiða samkvæmt 4. og 6. mgr. 20. gr., þ.e. varðandi stöðu fyrirtækisins og horfur á mörkuðum, þegar lagt er mat á hvort og hvernig þess verður krafist að beita M-MDA takmörkunum.

Til viðbótar við umræddar takmarkanir vegna MREL er Seðlabanka Íslands heimilt að leggja stjórnvaldssektir á fjármálafyrirtæki í tengslum við MREL. Uppfylli fjármálafyrirtæki ekki lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar eða grípi ekki til aðgerða til að takmarka úthlutanir vegna MREL, getur Seðlabanki Íslands lagt stjórnvaldssekt á viðkomandi fyrirtæki, sbr. 94. gr. sml.

Jafnframt getur skilavaldið krafist þess að fjármálafyrirtæki gefi út hæfar skuldbindingar eða grípi til annarra aðgerða, svo sem að endursemjja um skilmála hæfra skuldbindinga til að uppfylla MREL, sbr. 10. og 11. tölul. 3. mgr. 15. gr. sml.

2

Hlutverk og aðferðafræði MREL

Markmiðið með MREL er að fjármálfyrirtæki hafi til staðar nægt fjármagn sem tryggir bæði tappól þess og endurfjármögnun, ef þarf.¹⁰ MREL er ætlað að tryggja að hægt verði að beita eftirgjöf, þannig að í stað þess að fallin fjármálfyrirtæki verði endurfjármögnuð með ríkisaðstoð (e. Bail-out) verði fjármagni lánardrottna þeirra varið til þess (e. Bail-in). Markmiðið með MREL er einnig að koma í veg fyrir að skuldbindingar fyrirtækis séu með þeim hætti að þær nýtist ekki til eftirgjafar.

Skilavald Seðlabanka Íslands getur krafist þess að fjármagn fjármálfyrirtækja, þ.e. eigið fé og skuldir/skuldbindingar, nái tiltekinni upphæð og uppfylli ákveðin skilyrði svo öruggt sé að hægt verði að endurfjármagna fjármálfyrirtækið, ef til falls kemur. MREL-kröfur gegna þannig tvíþættu hlutverki: Annars vegar að sjá til þess að tappól fjármálfyrirtækja sé fullnægjandi og hins vegar að hægt sé að endurfjármagna þau. Fjármagn skal nægja til að bregðast við tapi fyrirtækis og tryggja að það hafi til staðar, eftir beitingu viðeigandi skilaúrræða, nægt eigið fé til að viðhalda starfsleyfi sínu og sinna áfram nauðsynlegri starfsemi í hagkerfinu.

2.1. Tengsl MREL við mat á skilabærni og skilaáætlanir fjármálfyrirtækja

Skilavaldið ákveður MREL-kröfur fyrir hvert og eitt fyrirtæki og skal ákvörðun meðal annars tekin með hliðsjón af því að kröfur styðji við skilaaðgerðir fyrirtækis, í samræmi við skilaáætlun. Þótt MREL aðferðafræðin sé samræmd innan Evrópu á grundvelli MREL-reglugerðarinnar eru ákvarðanir ávallt teknar fyrir hvern banka fyrir sig, á grundvelli starfsemi og eignasafns hvers fyrirtækis. Með hliðsjón af skilaáætlun fyrirtækis, þ.m.t. þeirri skilastefnu sem verður fyrir valinu, tekur skilavaldið ákvörðun um MREL-kröfur fyrirtækis.

MREL-kröfur eru ákveðnar með hliðsjón af æskilegustu skilameðferð fyrir hvert fyrirtæki. Æskilegasta skilameðferð er valin eftir greiningu á starfsemi fjármálfyrirtækis við mat á skilabærni (e. Resolvability). Að því ferli loknu er tekin ákvörðun um MREL kröfur samhliða samþykkt skilaáætlunar. Æskilegasta skilameðferð er einkum metin út frá hvaða nauðsynlegu starfsemi (e. Critical Functions) ætlunin er að verja hjá viðkomandi fjármálfyrirtæki, ásamt mati á því hvort umrædd starfsemi sé útskiptanleg (e. Substitutability), þ.e. geti verið sinnt af öðru fjármálfyrirtæki eða öðrum aðila á fjármálamarkaði.

Þau fjármálfyrirtæki sem ekki uppfylla skilyrði skilameðferðar, til að mynda skilyrðið um að skilameðferð teljist nauðsynleg vegna almannahagsmuna, fara í hefðbundna slitameðferð í samræmi við lög um fjármálfyrirtæki og verður þeim einungis gert að uppfylla almennar eiginfjárkröfur, þ.e. heildarkröfu um eiginfjárgrunn. Sé fyrirtæki hæft til að fara beint í slitameðferð á grundvelli mats á skilabærni hefur það í för með sér að MREL-kröfur verði engar umfram eiginfjárkröfur viðkomandi fyrirtækis.

Í skilaáætlun fjármálfyrirtækis kemur fram hver er æskilegasta skilastefna vegna starfsemi þess, þ.e. val á æskilegasta skilaúrræði ef fyrirtækið er á fallanda fæti. Fyrir utan eftirgjöf er mögulegt að beita öðrum skilaúrræðum, t.a.m. sölu eigna, ýmist að hluta eða að öllu leyti hjá fyrirtæki á fallanda fæti eða búa til brúarstofnun sem tekur við starfsemi viðkomandi fyrirtækis. Ef annað skilaúrræði en eftirgjöf telst æskilegasta skilastefnasamkvæmt skilaáætlun, er heimilt að aðlaga MREL-kröfur til fyrirtækisins til lækkunar, sbr. kafla 2.5.

10. MREL-kröfur gilda um evrópska banka og byggja á aðlögunum á TLAC stöðlunum frá Alþjóðlega fjármálastöðugleikaráðinu (e. Financial Stability Board – FSB). Nánari upplýsingar um TLAC og lágmarkskröfur varðandi tappól alþjóðlegra banka má nálgast á vefsíðu ráðsins.

2.2. Almennt um aðferðafræði vegna MREL

MREL kröfur eru settar fram á tvo vegu, annars vegar svokallað áhættuvegið MREL og hins vegar óvegið MREL, sbr. 2. gr. MREL-reglugerðarinnar. Í báðum tilvikum felur teljarinn við útreikning á MREL-kröfum í sér samtölu eiginfjárgrunns og hæfra skuldbindinga. Kröfurnar eru reiknaðar ýmist sem hundraðshluti þeirrar upphæðar á móti áhættugrunni fyrirtækis (áhættuvegið MREL) eða heildarmælistærð áhættuskuldbindingar (óvegið MREL). Oftast þegar rætt er um MREL kröfur er vísað til áhættuvegins MREL.¹¹ Hjá íslenskum lánastofnunum er áhættuvegið MREL meira íþyngjandi og setur því fyrirtækjum mörk um nægjanlegan eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar.

Meginreglan við útreikning á MREL er að MREL-kröfur nemi að minnsta kosti tvöfaldri lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn (tvöföldun á Stoð I og Stoð II). Eigið fé sem skylt er að halda vegna eiginfjárauka (e. Combined Buffer Requirements – CBR) er haldið utan við útreikning á MREL-hlutfallinu og myndar sjálfstæða kröfu. Lánastofnunum ber því að uppfylla samtímis kröfur um MREL og kröfur um eiginfjárauka.

Óvegið MREL er reiknað sem hlutfall samtölu eiginfjárgrunns og hæfra skuldbindinga á móti heildarmælistærð áhættuskuldbindingar.¹² Óvegið MREL skal minnst vera 6%, sem er jafnt tvöfaldri lágmarkskröfu á vogunarhlutfalli (3%). Við útreikning á óvegnum MREL er heimilt að telja með eigið fé sem skylt er að halda vegna eiginfjárauka (CBR).

Útfærslur aðildarríkja innan EES á því hverjar MREL-kröfur eru í hverju ríki fyrir sig hafa í gegnum tíðina verið ólíkar.¹³ Nánast öll Evrópuríki hafa krafist fjármálafyrirtæki um viðbótarfjárhæð til að viðhalda trausti markaðar (e. Market Confidence Charge - MCC). Innan EES er MCC viðbótarfjárhæðin jöfn samtölu eiginfjárauka að frádregnum sveiflujöfnunarauka. Í Bretlandi er aftur á móti ekki gerð nein krafa um um viðbótarfjárhæð til að viðhalda trausti markaða.

Því má almennt segja að MREL-kröfur eru háðar því hver er annars vegar lágmarkskrafa um eiginfjárgrunn, og hversu háir eiginfjáraukar eru á hverjum tíma. Heildarkrafan um eiginfjárgrunn fjármálafyrirtækis ræður því mestu um endanlegar MREL-kröfur.

2.3. Fjárhæð tappols (LAA)

MREL-reglugerðin gerir ráð fyrir að grunnviðmið við útreikning á tappoli skuli reiknast sem samtala þessara liða:

1. Grunnkrafa um eiginfjárgrunn (Stoð I), sbr. 1. mgr. 92. gr. CRR-reglugerðarinnar, og
2. viðbótarkrafa fjármálaeftirlits um eiginfjárgrunn (Stoð II), sbr. 4. mgr. 107. gr. a laga um fjármálafyrirtæki.

Eins og fram hefur komið þurfa fjármálafyrirtæki ávallt að uppfylla samanlögðu kröfuna um eiginfjárauka samhliða MREL, en hún er ekki hluti af MREL-kröfum.

2.4. Fjárhæð endurfjármögnunar (RCA) og viðbótarfjárhæð til að viðhalda markaðstrausti (MCC)

Ráða má af 9. gr. MREL-reglugerðarinnar að fjárhæð endurfjármögnunar þarf að geta stutt við æskilegustu skilameðferð samkvæmt skilaáætlun hvers fjármálafyrirtækis. Fjárhæðin tekur því mið af því hvaða skilaúrræði gert er ráð fyrir að beita við æskilegustu skilameðferð. Fjárhæð endurfjármögnunar getur verið 0 ef mat á skilabærni fyrirtækis bendir til að bæði sé raunhæft og hagkvæmt að fyrirtækið fari í hefðbundna slitameðferð, þ.e. ef ekki er gert ráð fyrir skilameðferð fyrir viðkomandi fyrirtæki. Fyrir slík fyrirtæki verður MREL jafnt og fjárhæð tappols. Fyrir fjármálafyrirtæki sem fara í skilameðferð mun fjárhæð endurfjármögnunar samanstanda af tveimur þáttum:

11. Í þessari MREL stefnu er MREL almennt notað um áhættuvegið MREL, en sérstaklega tekið fram ef fjallað er um óvegið MREL.

12. Heildarmælistærð áhættuskuldbindingar (e. Total Exposure Measure) er einkum notað til útreiknings á vogunarhlutfalli banka.

13. Í þessu sambandi má meðal annars benda á að undir BRRD I regluverkinu höfðu Danmörk, Noregur og Svíþjóð hvert fyrir sig sína útfærslu á reiknireglum til að skilgreina MREL. Útgangspunktur ríkjanna var grunnregla um að MREL-kröfur séu hér um bil tvöföldun á heildarkröfu um eiginfjárgrunn (þ.e. 2 x Stoð I krafa, 2 x Stoð II krafa og 2 x eiginfjáraukar).

1. Fjárhæðinni sem er nauðsynleg, eftir framkvæmd æskilegustu skilameðferðar, til að fyrirtækið uppfylli lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og viðeigandi kröfur um vogunarhlutfall, en engar kröfur um eiginfjárauka, og
2. viðbótarfjárhæð sem skilavaldið telur nægja til að viðhalda markaðstrausti eftir skilameðferð. Þessi fjárhæð skal almennt vera jafn há og samanlögð krafa um eiginfjárauka án gildis sveiflujöfnunarauka. Viðbótarfjárhæðin getur hins vegar verið lægri en samanlagða krafan (þó ekki lægra gildi en núll) ef skilavaldið telur það nægjanlegt til að viðhalda markaðstrausti, tryggja nauðsynlega starfsemi og fjármögnun fyrirtækisins.

Viðbótarfjárhæðin til að viðhalda markaðstrausti (MCC) er sá þáttur í MREL sem hefur á undanförunum árum verið einna breytilegastur milli ríkja í Evrópu. MCC er matskenndur þáttur sem skilastjórnvöld hafa getað mótað út frá tilteknum meginreglum. Þannig má nefna að í BRRD I umhverfinu nam MCC í Danmörku samanlagðri kröfu um eiginfjárauka án nokkurs frádrags, á meðan SRB, Noregur og Svíþjóð beittu ýmsum útfærslum af frádragi. Aðferðafræði SRB á grundvelli BRRD I gerði ráð fyrir að MCC væri samanlögð krafa um eiginfjárauka að frádregnu 1,25% af áhættugrunni.¹⁴ Í Noregi var samsvarandi frádrag gildi sveiflujöfnunarauka á hverjum tíma.¹⁵ Í Svíþjóð töldu eiginfjáraukar ekki í MCC hluta RCA, en á móti kom að sænskum bönkum var óheimilt að nota óráðstafað eigið fé til að uppfylla MREL-kröfur.¹⁶ Í Bretlandi var tekin ákvörðun um að beita ekki MCC.¹⁷

Með BRRD II var útreikningur á MCC samræmdur innan EES og með setningu laga nr. 50/2022 og MREL-reglugerðarinnar, sem innleiddu BRRD II hér á landi, var útreikningur á MCC hér á landi samræmdur við þá framkvæmd. Almenna reglan er að MCC er jafnt og samanlögð krafa um eiginfjárauka að frádregnu gildi sveiflujöfnunarauka á hverjum tíma. Skilastjórnvöldum innan EES er þó enn heimilt að aðlaga þá fjárhæð til hækkunar eða lækkunar, svo framarlega sem tryggt sé að MCC: i) viðhaldi trausti á markaði, ii) geti séð til þess að nauðsynleg starfsemi fjármálafyrirtækja sé viðhaldið og iii) að fjármögnun fyrirtækisins til skemmri tíma sé trygg, þ.e. þar til aðgengi að markaðsfjármögnun opnast aftur (12 mánuðir).

2.5. Áhrif á MREL vegna annarra skilaúrræða en eftirgjafar

Tilgangur og markmið MREL er að tryggja að hægt sé að beita viðeigandi skilaúrræðum gagnvart fjármálafyrirtæki í skilameðferð. Mat á því hvaða skilaúrræði eru viðeigandi byggir á mati á skilabærni og skilaáætlun hvers fjármálafyrirtækis, með öðrum orðum vali á æskilegustu skilastefnu fyrir viðkomandi fyrirtæki. Almenn miðast aðferðafræði vegna MREL við að tryggja að hægt sé að beita eftirgjafarúrræðinu við skilameðferð. Feli æskilegasta skilastefna í sér beitingu annarra skilaúrræða, þ.e. söluúrræðis, brúarstofnunarúrræðis eða eignaumsjónarúrræðis, eru MREL-kröfur aðlagðar. Í slíkum tilfellum aðlagar skilavaldið áhættugrunn fjármálafyrirtækja, að því er varðar fjárhæð endurfjármögnunar (RCA), um 10–25% við mat á MREL-kröfum fyrirtækis. Mat á því hversu mikil aðlögun er gerð byggir á mati skilavalds á því hvernig fjármálafyrirtæki uppfyllir viðmið um að hægt verði að beita öðrum skilaúrræðum en eftirgjöf, t.a.m. varðandi upplýsingakerfi stjórnenda (MIS), aðgengi að gögnum, greiningu á mögulegum kaupendum og mat á möguleikum á sundurgreiningu innan fyrirtækis (e. Separability Analysis).

14. Frekari upplýsingar um aðferðafræði SRB samkvæmt BRRD I má [finna hér](#). Upplýsingar um aðferðafræði SRB samkvæmt BRRD II eru [aðgengilegar hér](#).

15. Frekari upplýsingar um aðferðafræði Finanstilsynet í Noregi má [finna hér](#).

16. Aðferðafræði Riksgalden í Svíþjóð breyttist á árinu 2021 en útfærslan samkvæmt BRRD I fól í sér að MCC var ekki beitt, þ.e. taldi ekki inn í RCA. Upplýsingar um aðferðafræði Riksgalden í Svíþjóð samkvæmt BRRD II má [finna hér](#).

17. Frekari upplýsingar um aðferðafræði Bank of England vegna MREL má [finna hér](#).

3

Hæfar skuldbindingar og undirskipan

MREL felur í sér kröfur varðandi fjárhæð eiginfjárgrunnns og hæfra skuldbindinga. Í því felst að eiginfjárgrunnur og skuldbindingar séu þeim eiginleikum gædd að geta nýst við tappól og endurfjármögnun í samræmi við æskilegustu skilastefnu sem skilavald hefur valið. Vegna þessa felst í MREL-kröfum skilyrði sem fjármálafyrirtæki þurfa að uppfylla m.t.t. skuldbindinga, þannig að þær teljist hæfar. Í þessum hluta MREL-stefnu skilavalds Seðlabanka Íslands er fjallað um skilyrði þess að skuldbindingar teljist hæfar (e. Eligible Liabilities). Þá er fjallað um afstöðu skilavaldsins til álitamála tengdum hæfum skuldbindingum, einkum varðandi undirskipan (e. Subordination) og möguleika á að nýta ótryggð skuldabréf (e. Senior Preferred) til að uppfylla MREL kröfur.

3.1. Skilgreiningar á hæfum og eftirgefanlegum skuldbindingum

Hugtökin „eftirgefanleg skuldbinding“ og „hæf skuldbinding“ tengjast og eru bæði skilgreind í 1. mgr. 3. gr. laga um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, nr. 70/2020. Til þess að skuldbindingar teljist *eftirgefanlegar* þurfa þær að uppfylla tvö megin skilyrði:

1. Teljast til fjármagnsgerninga eða skuldbindinga sem ekki falla undir eiginfjárliði eiginfjárgrunnns samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki, og
2. að þær séu ekki undanþegnar eftirgjöf á grundvelli 1. mgr. 56. gr. sml.

Skuldbindingar sem eru undanþegnar beitingu eftirgjafar eru taldar upp í 1. mgr. 56. gr. sml.¹⁸ Óheimilt er að beita eftirgjöf gagnvart eftirtöldum skuldbindingum:

1. Tryggðum innstæðum, sbr. lög um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta.
2. Tryggðum skuldbindingum, þ.m.t. sértryggðum skuldabréfum, sbr. lög um sértryggð skuldabréf, og fjármálagerninga sem ætlaðir eru til áhættuvarna og teljast hluti tryggingasafns og njóta sambærilegrar verndar að lögum og sértryggð skuldabréf.
3. Skuldbindingum vegna eigna sem fyrirtæki eða eining heldur utan um fyrir hönd viðskiptavina sinna, þ.m.t. eigna verðbréfasjóða og sérhæfðra sjóða, sbr. lög um verðbréfasjóði og lög um rekstraraðila sérhæfðra sjóða, og njóta verndar skv. 109. gr. laga um gjaldþrotaskipti o.fl.
4. Skuldbindingum vegna fjárvörslusambands milli fyrirtækis eða einingar og rétthafa enda njóti slíkur rétthafi verndar skv. 109. gr. laga um gjaldþrotaskipti o.fl. eða öðrum lögum.
5. Skuldbindingum gagnvart fyrirtækjum, öðrum en þeim sem eru innan sömu samstæðu, sem falla til greiðslu innan sjö daga.
6. Skuldbindingum sem gjaldfalla innan sjö daga gagnvart greiðslu- og verðbréfauppgjörskerfum, sbr. lög um öryggi fyrirmæla í greiðslukerfum og verðbréfauppgjörskerfum, eða þátttakendum í slíkum kerfum sem stafa af þátttöku þeirra í kerfunum.
7. Skuldbindingum gagnvart starfsmönnum, þ.m.t. ógreiddum áunnum launum, iðgjaldi í lífeyrissjóð, áunnu orlofi og öðrum starfskjörum, en þó ekki kaupukum nema þeir séu ákveðnir með almennum kjarasamningum.

18. Til viðbótar við umræddar skuldbindingar er skilavaldi Seðlabanka Íslands heimilt að undanskilja aðrar skuldbindingar en taldar eru upp í ákvæðinu á grundvelli 2. mgr. 56. gr. sml., t.a.m. ef ekki er unnt að beita eftirgjöf gagnvart skuldbindingu innan hæfilegra tímamarka. Við slíka ákvörðun styðst skilavaldið við viðmið samkvæmt framseldri reglugerð (ESB) 2016/860, sbr. reglugerð um gildistöku reglugerða Evrópusambandsins um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, nr. 95/2021.

8. Viðskiptaskuldum vegna kaupa á vöru og þjónustu sem nauðsynleg er til daglegrar starfsemi fyrirtækisins eða einingarinnar.
9. Skuldum við skattfyrivöld og almannatryggingar ef þær njóta forgangs við gjaldprotaskipti.
10. Ógreiddum iðgjöldum til Tryggingarsjóðs vegna fjármálafyrirtækja, sbr. lög um innstæðutryggingar og tryggingakerfi fyrir fjárfesta.

Eftirgefanlegar skuldbindingar teljast vera hæfar og til MREL ef þær uppfylla skilyrði samkvæmt 2. mgr. 17. gr. sml. Til hæfra skuldbindinga teljast einnig víkjandi lán sem uppfylla skilyrði til að teljast til eiginfjárbáttar 2 samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki, en eru ekki nýtt í eiginfjárbátt 2, ef þau hafa eftirstöðvatíma yfir 1 ár.

Samkvæmt 2. mgr. 17. gr. sml. þurfa hæfar skuldbindingar að uppfylla öll skilyrði í 72. gr. a, 72. gr. b og 72. gr. c í CRR-reglugerðinni með þeirri undantekningu að þær þurfa ekki að uppfylla kröfu d-liðar 2. mgr. 72. gr. b, um undirskipan.

Eftirtalin skilyrði eru a meðal helstu skilyrða sem um ræðir, sbr. 72. gr. a, 72. gr. b og 72. gr. c CRR-reglugerðarinnar:

1. Gerningurinn skal vera útgefinn og innborgaður að fullu.
2. Skuldbindingin skal hvorki vera gagnvart fyrirtækinu né skal það hafa tryggt eða ábyrgst hana.
3. Kaup gerningsins mega ekki hafa verið fjármögnuð beint eða óbeint af fyrirtækinu.
4. Eftirstöðvatími skuldbindingarinnar skal vera a.m.k. eitt ár. Eftirstöðvatími skuldbindingar, sem felur í sér rétt til að krefjast endurgreiðslu áður en samningstími er liðinn, skal miðast við þann dag sem slíkur réttur verður fyrst virkur.
5. Skuldbindingin má ekki vera vegna afleiðu.
6. Skuldbindingin má ekki vera vegna innstæðu sem nýtur forgangs í réttindaröð skv. a- eða b-lið 1. tölul. 1. mgr. 85. gr. a sml.

Auk framangreindra skilyrða þurfa fjármálafyrirtæki að tryggja að skuldbindingar uppfylli öll þau skilyrði sem tíunduð eru í 72. gr. b CRR-reglugerðarinnar, alls 14 skilyrði í staflíðum a-n, til að skuldbindingar teljist hæfar. Þá eru ýmsar skuldbindingar undanskildar því að teljast hæfar, sbr. 72. gr. a í CRR II, alls 12 gerðir skuldbindinga í staflíðum a-l.

3.2. Undirskipan (e. Subordination)

Innleiðing BRRD II hér á landi, með setningu laga nr. 63/2023, um breytingu á lögum um skilameðferð lána- stofnana og verðbréfafyrirtækja, nr. 70/2020, og MREL-reglugerðarinnar, hafði í för með sér að ákveðinn hluti af hæfum skuldbindingum verður að vera undirskipaður (e. Subordinated), þ.e. verða að vera skuldbindingar sem eru neðar í kröfuröð en skuldbindingar sem eru undanþegnar eftirgjöf. Skyldurnar um undirskipan eru flókna og ítarlegar, enda ólíkar eftir tegundum og stærð fjármálafyrirtækja. Við ákvörðun um undirskipan lítur skilavaldið einkum til tvenns konar viðmiða sem við geta átt.

Annars vegar er um að ræða reglu samkvæmt 11. gr. MREL-reglugerðarinnar um að undirskipan eiginfjárgrunns og víkjandi, hæfra skuldbindinga nemi í heild að lágmarki 13,5% af áhættugrunni, sem uppfylla þarf samhliða samanlögðu kröfunni um eiginfjárauka. Umrætt ákvæði á við um aðila sem skilavaldið hefur metið fremur líklega til að valda kerfisáhættu ef til greiðsluþrots kæmi. Við ákvörðunina tekur skilavaldið m.a. tillit til þess hversu stór hluti fjármögnunar viðkomandi banka felst í innstæðum, að hvaða marki aðgangur að fjármagnsmörkuðum er takmarkaður og að hvaða marki aðilinn reiðir sig á CET1 gerninga. Að auki lítur skilavaldið til almennu viðmiðanna varðandi ákvarðanir um undirskipan sem koma fram í 8. gr. reglugerðar um lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar, nr. 700/2024.

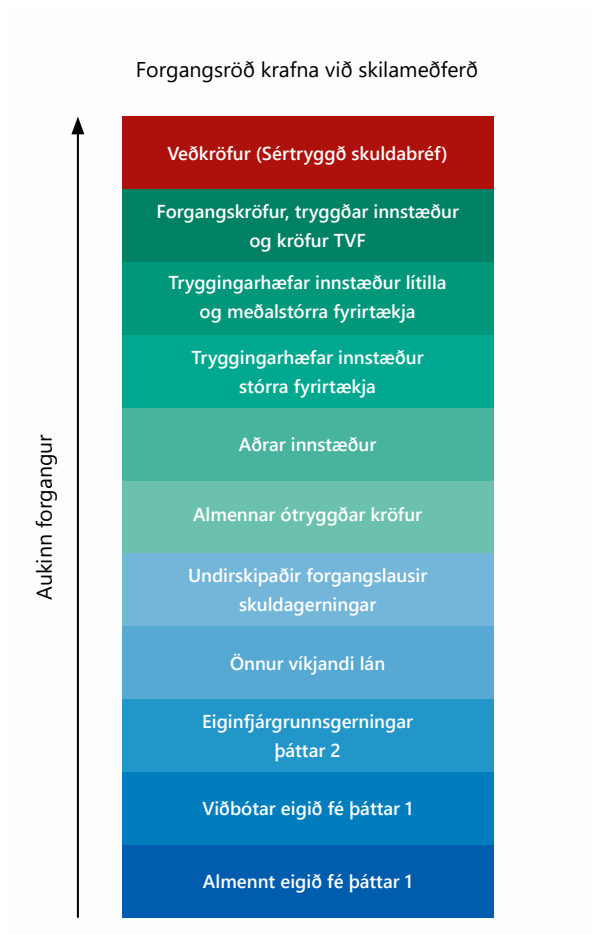
Hins vegar lítur skilavaldið til þess að geta sniðið kröfu um undirskipan að fjárhagsstöðu og MREL-kröfum viðkomandi fyrirtækis á grundvelli 6. gr. MREL-reglugerðarinnar. Við slíkt mat lítur skilavaldið einkum til stærðar viðkomandi fyrirtækis, hvort hætta sé á að NCWO-reglan verði brotin og almennu viðmiðanna vegna ákvarðana um undirskipan í 8. gr. reglugerðar nr. 700/2024 Með setningu laga nr. 38/2021, um breytingu á lögum um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, nr. 70/2020, var kveðið með skýrum hætti á um kröfuröð

við skila- og slitameðferð fjármálafyrirtækja hér á landi. Með setningu laganna varð ljóst að innstæður njóta forgangs umfram almenn, ótryggð skuldabréf (þ.e. senior preferred (eða senior unsecured) bréf, hér eftir nefnd „SP-bréf“) við fall fjármálafyrirtækja. Með lögnum var tilskipun (ESB) 2017/2399 innleidd í lög hér á landi. Lögin og tilskipunin mæla fyrir um staðsetningu sk. SNP-skuldabréfa (e. senior non-preferred) í kröfuröð við skila- eða slitameðferð fjármálafyrirtækja og skilyrði fyrir útgáfu þeirra.

SNP-skuldabréf þurfa að uppfylla öll eftirfarandi skilyrði:

- Að upphaflegur samningsbundinn lánstími sé a.m.k. lengri en eitt ár,
- að umræddir gerningar séu ekki afleiður hafi ekki að geyma innbyggðar afleiður, og
- að forgangsroð þeirra í kröfuröð sé tilgreind í samningsskilmálum og í útboðs- og skráningarlýsingu vegna útgáfunnar, ef við á.

Í ljósi kröfuraðar samkvæmt lögum um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, nr. 70/2020, geta SP-bréf talist til MREL-kröfunnar sem ákvörðuð er á grundvelli 9. – 10. gr. og 14. gr. MREL-reglugerðarinnar en telja almennt ekki til þess hluta MREL-krafna sem fela í sér undirskipan. Staðsetning innstæðna í kröfuröð í íslenskum lögum gerir að verkum að það telst raunhæft að nýta SP-bréf í eftirgjöf hér á landi. Almennt séð er fjárhæð skuldbindinga sem eru jafnstæðar (e. Pari Passu) SP-bréfum í kröfuröð ekki há meðal íslenskra fjármálafyrirtækja. Sjá nánar í kafla 4.4.

4

MREL-kröfur Seðlabanka Íslands

Líkt og ráða má af köflum 2-4 er skilastjórnvöldum innan EES veitt nokkurt svigrúm til að ákvarða MREL-kröfur. Samandregið má til einföldunar tilgreina að svigrúmið vegna MREL-felist í eftirfarandi atriðum:

- Ákvörðunum um beitingu skilaúrræða, einkum hvort eftirgjöf sé æskilegasta skilaúrræði.
- Mati á áhættusniði, fjármögnunarlíkani og viðskiptalíkani hvers fyrirtækis.
- Fjárhæðir tappols og endurfjármögnunar (þar með talið MCC) og samspil þeirra við gildi eiginfjárouka og fjárhæð viðbótarkröfu fjármálaeftirlits SÍ (Stoð II).
- Undirskipan og hvaða skuldbindingar geta talist til MREL.
- Tímafrestir til að uppfylla MREL-kröfur.

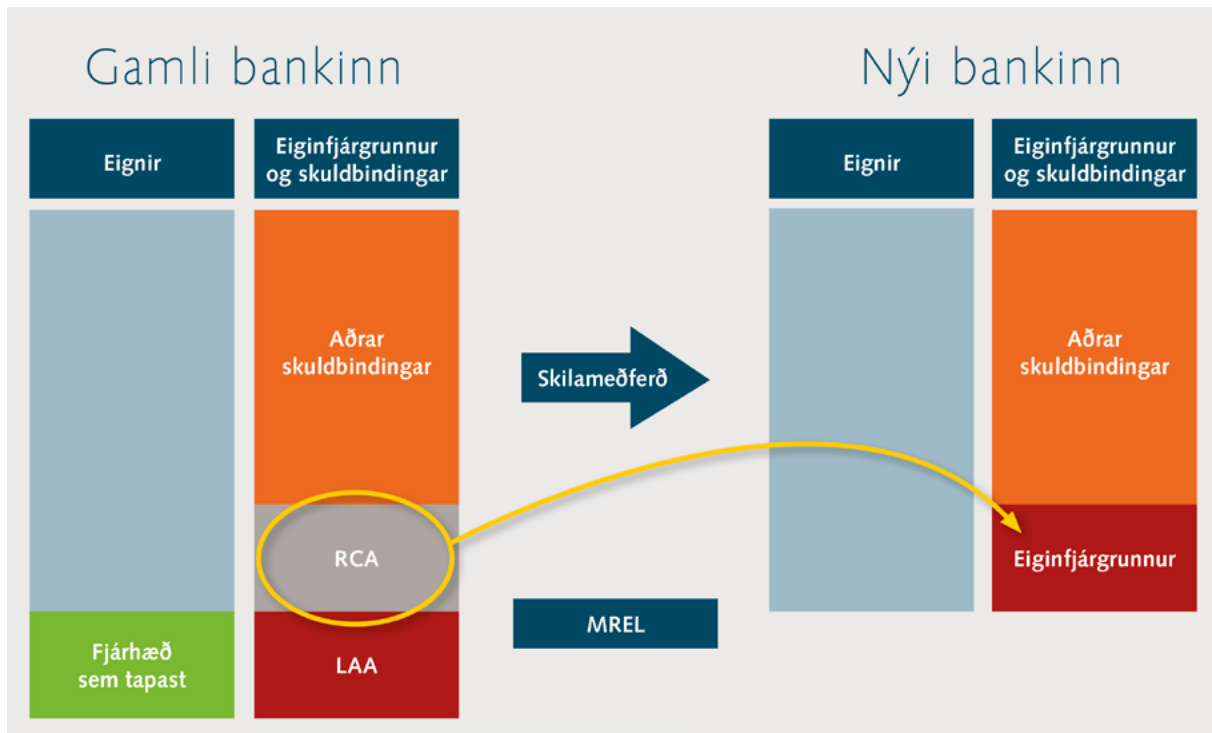
Í þessum hluta MREL-stefnunnar er ætlunin að fjalla um afstöðu Seðlabankans til framangreindra atriða, svo fjármálafyrirtækjum sé ljóst hvaða kröfur verða gerðar til þeirra við töku ákvarðana um MREL. Útgangspunkturinn við ákvörðun MREL er og verður að hlutfall þess sé nógu hátt til að tryggja að hægt verði að beita völdu skilaúrræði í samræmi við skilaáætlun hvers fyrirtækis.

4.1. Beiting skilaúrræða og flokkun fyrirtækja með hliðsjón af MREL

Skilavald Seðlabanka Íslands telur að eftirgjöf sé almennt það skilaúrræði sem líklegast er að verði beitt við skilameðferð fyrirtækja hér á landi. Beiting eftirgjafar þjónar almennt markmiðum skilameðferðar, samkvæmt lögum um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, nr. 70/2020, betur en önnur skilaúrræði, þ.e. úrræði sem fela í sér að eignum eða rekstri fyrirtækja er ráðstafað í heild eða að hluta, með eða án stofnunar brúarbanka eða eignaumsýslufélags við skilameðferð. Eftirgjöf getur tryggt endurfjármögnun fyrirtækis á fallanda fæti með skilvirkum og skjótvirkum hætti. Því er raunhæfast og líklegast, komi til þess að fyrirtæki hér á landi verði á fallanda fæti, að eftirgjöf verði beitt til að endurreisa fjárhag fyrirtækisins. Skilavaldið bendir þó á að skilaáætlanir fjármálafyrirtækja gera almennt ráð fyrir að til viðbótar við æskilegustu skilameðferð fyrirtækja, er í áætlunum gert ráð fyrir mismunandi útgáfum af skilastefnu, þar með talið að öðrum skilaúrræðum sé beitt við ólíkar sviðsmyndir. Að auki er líklegt að stærð og eðli starfsemi fjármálafyrirtækja hafi áhrif á æskilegustu skilastefnu viðkomandi fyrirtækis. Þannig er ekki hægt að fullyrða að einungis eitt skilaúrræði verði fyrir valinu gagnvart öllum fjármálafyrirtækjum hér á landi.

Aðferðafræði skilavalds Seðlabanka Íslands við beitingu eftirgjafar felur í sér að fjármálafyrirtækjum verður almennt skipað í þrjú flokka:

- **Flokkur 1** – Í þessum flokki verða fyrirtæki þar sem viðskiptalíkan, starfsemi, áhættusnið og fjármögnunarlíkan gera ráð fyrir að æskilegasta skilameðferð verði beiting hreinnar eftirgjafar (e. Open Bank Bail-in). MREL-kröfur þessara fyrirtækja miðast almennt við að einungis verði stuðst við eftirgjöf við skilameðferð.

Skýringarmynd 1. MREL-kröfum er m.a. ætlað að tryggja að ávallt sé til staðar nægt fjármagn hjá fjármálafyrirtækjum til að endurfjármagna þau, ef þau verða á fallanda fæti. Myndin útskýrir sambandið milli MREL-krafna og beitingar eftirgjafar.

- **Flokkur 2** – Í þessum flokki verða fyrirtæki þar sem til greina kemur að beita blandaðri skilameðferð. Í því felst að raunhæft og hagkvæmt geti talist miðað við markmið laga um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja að selja rekstur eða ráðstafa eignum viðkomandi fyrirtækis, að hluta til eða að öllu leyti. Til greina kæmi samhliða því að beita eftirgjöf (e. Closed Bank Bail-in). Eitt af megin skilyrðum fyrir þessari flokkun er að einungis hluti af starfsemi bankans, þ.e. sá hluti þar sem fram fer nauðsynleg starfsemi, verði endurfjármagnaður en önnur starfsemi seld eða aflögð. Einnig má nefna meðal skilyrða er að hefðbundin slitameðferð uppfylli síður markmið laga um skilameðferð um að varðveita fjármála-stöðugleika og forðast veruleg neikvæð áhrif á fjármálakerfið. MREL-kröfur þessara fyrirtækja verða almennt séð lægri en hjá fyrirtækjum í flokki 1, sbr. kafla 2.5.
- **Flokkur 3** – Í þessum flokki verða fyrirtæki sem ekki uppfylla skilyrði um að fara í skilameðferð, þ.e. vegna þess að skilameðferð tryggir ekki að markmiðum laga um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja verði náð betur en með hefðbundinni slitameðferð eða vegna þess að skilameðferð telst ekki nauðsynleg vegna almannahagsmuna (e. Public Interest Assessment – PIA). Fjárhæð endurfjármögnunar verður núll fyrir þessi fyrirtæki og MREL-kröfur því engar til viðbótar við almennar eiginfjárkröfur fyrirtækja.

Framangreind aðferðafræði tekur mið af framkvæmd og stefnumörkun í nálægum ríkjum, einkum á Norðurlöndunum og í Bretlandi. Gera má ráð fyrir að fyrirtæki sem uppfylla viðmið um að mega skila einföldum endurbótaáætlunum, og sem gerðar verða einfaldar skilaáætlanir fyrir, verði í flokki 3 að framan. Varðandi önnur fyrirtæki ræður viðskiptalíkan, starfsemi, áhættusnið og fjármögnunarlíkan hverju sinni hvort viðkomandi fyrirtæki verði í flokki 1 eða flokki 2, að því gefnu að í fyrirtæki fari fram nauðsynleg starfsemi og/eða að nauðsynlegt kunni að verða að grípa til skilaaðgerða sbr. 1. mgr. 35. gr. sml.

MREL-stefna skilavalds Seðlabanka Íslands og MREL-kröfur sem gerðar verða til fjármálafyrirtækja hér á landi miða við að skilameðferð muni að óbreyttu fela í sér einvíða skilaaðgerð (e. Single Point of Entry – SPE), en ekki margvíða skilaaðgerð (e. Multiple Point of Entry – MPE). Í því felst að ákvörðun um beitingu skilaaðgerða á

samstæðustigi mun eingöngu verða tekin af skilavaldinu hér á landi, án aðkomu annarra skilastjórnvalda innan EES. Starfsemi og uppbygging íslenskra fjármálafyrirtækja er að óbreyttu með þeim hætti að skilavald Seðlabankans mun eitt semja skilaáætlun og taka ákvarðanir um beitingu skilaúrræða fyrir íslensk fjármálafyrirtæki en ekki skilaráð (e. Resolution Colleges). Verði breytingar á uppbyggingu og rekstrarumhverfi lánastofnana með tilliti til þessa verður MREL-stefna Seðlabankans endurskoðuð til að taka á nýjum álitamálum sem upp geta komið.

4.2. Afstaða varðandi fjárhæðir tappols (LAA) og endurfjármögnunar (RCA)

4.2.1. Fjárhæð tappols (LAA)

Fjárhæð tappols samsvarar heildarkröfu um eiginfjárgrunn. Skilavaldi Seðlabanka Íslands er óheimilt að hækka eða lækka staðalfjárhæð tappols, sbr. 5. – 8. mgr. 10. gr. MREL-reglugerðarinnar.

Skilavaldið ítrekar þó að ekki á að telja samanlagða kröfu um eiginfjárauka með í MREL hér á landi. Fjármálafyrirtækjum hér á landi ber eftir sem áður að uppfylla samanlagða kröfu um eiginfjárauka og er ekki heimilt að telja til MREL almennt eigið fé þáttar 1 (CET 1) sem notað er vegna samanlögðu kröfunnar um eiginfjárauka. Með þessari nálgun er svigrúmið sem felst í gildandi ramma um MREL aðferðafræði samkvæmt BRRD I notað til að undirbúa innleiðingu MREL aðferðafræði samkvæmt BRRD II. Þessi nálgun á jafnframt að tryggja að eigið fé sem byggja á upp vegna eiginfjárauka er ekki „læst inni“ í MREL, heldur ætti að vera hægt að nýta það til að mæta tapi Áhöld hafa hins vegar um hvort það sé yfir höfuð raunhæft. Fjármálafyrirtækjum ber því að reikna fjárhæð tappols og þar með MREL-kröfur í án gildandi samanlagðrar kröfu um eiginfjárauka. Fjármálafyrirtækjum eru jafnframt birtar MREL-kröfur án samanlagðrar kröfu um eiginfjárauka og þurfa að huga að því að uppfylla kröfuna samhliða MREL-kröfum.

4.2.2. Fjárhæð endurfjármögnunar (RCA)

Fjárhæð endurfjármögnunar byggist á eiginfjárþörf fyrirtækis eftir beitingu æskilegustu skilameðferðar. Fjárhæð endurfjármögnunar (RCA) er í grunninn lágmarkskrafa um eiginfjárgrunn (Stoð I og Stoð II-R). Við þá fjárhæð getur bæst viðbótarfjárhæð til að viðhalda markaðstrausti (MCC), sem jafngildir samanlagðri kröfu um eiginfjárauka án gildis sveiflujöfnunarauka. Skilavaldi Seðlabanka Íslands er heimilt að hækka eða lækka fjárhæð endurfjármögnunar, þ.e. grunnhlutann og samanlagða kröfu vegna eiginfjárauka án gildis sveiflujöfnunarauka sbr. 5. - 8. mgr. 10. gr. MREL-reglugerðarinnar. Afstaða skilavaldsins er sú að hafa ekki áhrif á grunnhluta fjárhæðarinnar, þ.e. lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn. Fjallað er sérstaklega um afstöðu skilavaldsins vegna viðbótarfjárhæðar vegna markaðstrausts (MCC) í kafla 4.3.

Við ákvörðun MREL-krafna verður RCA hlutfallið ákvarðað miðað við síðustu gagnaskil varðandi áhættugrunn fyrirtækis. Skilavaldið mun hins vegar, þar sem það á við, aðlaga gildi áhættugrunns við útreikning á hlutfalli RCA, sbr. a-lið. 5. mgr. 10. gr. MREL-reglugerðarinnar, til að taka mið af líklegri stöðu efnahagsreiknings fyrirtækis þegar það er á fallanda fæti. Við fall fyrirtækis er líklegt að aðgerðir, til að mynda virkjun endurbótavalkosta og aðrar aðgerðir á grundvelli endurbótaáætlana, hafi haft í för með sér að efnahagsreikningur fyrirtækis hafi minnkað. Þá er líklegt að útlánatöpp hafi haft áhrif á efnahagsreikning fjármálafyrirtækis, einkum þegar útlánaáhætta er ríkjandi áhættuþáttur í starfsemi fjármálafyrirtækja. Því meira sem útlánaáhætta vegur í eiginfjárkröfum fjármálafyrirtækis, því líklegra er að aðlögun á RCA verði beitt. Aðlögun á áhættugrunni takmarkast við fjárhæð sem nemur heildarkröfu um eiginfjárgrunn og ætti aldrei að vera hærrí en 10% af heildareignum. Skilavaldið metur þessa aðlögun á RCA í hverju og einu tilviki.

Skilavald Seðlabankans gerir ekki kröfu um að fjárhæð endurfjármögnunar (RCA) sé mætt með tilteknum skuldbindingum utan við almennt eigið fé þáttar 1 (CET1), eða aðra eiginfjárgrunnsgerninga, sem fjármálafyrirtæki hefur umfram heildarkröfu um eiginfjárgrunn. Fyrirtæki geta því nýtt CET1, eða aðra eiginfjárgrunnsgerninga, sem eru til staðar umfram lágmarkskröfur um eiginfjárgrunn og eiginfjárauka, til að uppfylla kröfur vegna fjárhæðar endurfjármögnunar (RCA). Fjármálafyrirtæki verða hins vegar að huga að þörf fyrir útgáfu nýrra skuldbindinga eða gera aðrar ráðstafanir til að búa yfir nægum hæfum skuldbindingum til að uppfylla MREL, sérstaklega ef gengið er á CET1, eða aðra eiginfjárgrunnsgerninga, umfram framangreindar kröfur.

4.3. Afstaða varðandi viðbótarfjárhæð til að viðhalda markaðstrausti (MCC)

Líkt og fram kemur í 6. - 7. mgr. 10. gr. MREL-reglugerðarinnar skal viðbótarfjárhæð til að viðhalda markaðstrausti (MCC) eftir skilameðferð vera hluti af fjárhæð endurfjármögnunar (RCA) telji skilastjórnvöld það nauðsynlegt. Sú fjárhæð skal þá almennt vera jöfn samanlögðu kröfunni um eiginfjárauka, að frádreginni fjárhæð sveiflujöfnunarauka. Fjárhæðin getur hins vegar verið lægri eða hærri, sbr. 8. mgr. 10. gr. MREL-reglugerðarinnar.

Það er afstaða skilavalds Seðlabanka Íslands að ekki er að sinni þörf fyrir íslensk fjármálafyrirtæki að hafa viðbótarfjárhæð tiltæka til að viðhalda markaðstrausti (MCC). Nú þegar eru gerðar ríkar eiginfjárkröfur til íslenskra fjármálafyrirtækja sem öll beita staðalaðferð við útreikning á áhættugrunni. Þetta leiðir meðal annars til þess að vogunarhlutfall íslenskra fjármálafyrirtækja er hátt í samanburði við sambærilegar lánastofnanir erlendis, t.a.m. á Norðurlöndum. Miðað við núverandi fjármögnun og stöðu íslenskra lánastofnana þykir því ekki ástæða til að leggja á viðbótarfjárhæð til að viðhalda markaðstrausti (MCC).

MREL-stefna skilavalds Seðlabanka Íslands er uppfærð með reglubundnum hætti og eigi síðar en á þriggja ára fresti. Við næstu uppfærslu verður framangreind afstaða skilavalds Seðlabanka Íslands til viðbótarfjárhæðar til að viðhalda markaðstrausti (MCC) endurmetin. Afstaðan verður jafnframt endurmetin telji skilavaldið þörf á því; til að mynda ef breytingar verða á eiginfjárkröfum eða fjármögnun íslenskra fjármálafyrirtækja, eða verulegar breytingar verða á viðskiptalíkani eða áhættusniði þeirra, til að mynda aukin starfsemi í öðrum ríkjum innan EES.

4.4. Afstaða varðandi undirskipan (e. Subordination) og hæfar skuldbindingar

MREL-kröfur fela almennt í sér annars vegar kröfur um tiltekið lágmarkshlutfall af eiginfjárgrunni og hæfum skuldbindingum til að geta tryggt að valin skilauurræði nái fram að ganga við skilameðferð og hins vegar ákveðin skilyrði varðandi hæfar skuldbindingar. Þessi hluti MREL-stefnu skilavaldsins fjallar um þær kröfur sem gerðar verða til hæfra skuldbindinga.

4.4.1. Undirskipan

Fjármálafyrirtæki, sem fara í skilameðferð, þurfa að uppfylla tilgreindan hluta af MREL-kröfum með undirskipuðum gerningum, sbr. kafla 3.2 að framan, enda er markmiðið með slíkum kröfum að tryggja að beiting eftirgjafar við skilameðferð verði snurðulaus. Beiting eftirgjafar á skuldbindingar kann að leiða til málaferla við skilameðferð feli hún í sér misræmi milli stöðu lánardrottna/kröfuhafa með jafnstæðar kröfur (e. Pari Passu) varðandi skuldbindingar sem eru gefnar eftir. Því er nauðsynlegt að tryggja að NCWO-reglan (sjá kafla 1.2 og 3.2) sé virt við beitingu eftirgjafar. Kröfum um undirskipan er ætlað að takmarka þessa hættu.

Kröfur varðandi undirskipan (e. Subordination) vegna MREL, þ.e. að skuldbindingar sem einkum verða nýttar við eftirgjöf komi í kröfuröð á eftir skuldbindingum sem eru undanskildar MREL og eftirgjöf, voru samræmdar innan EES með BRRD II tilskipuninni. Samkvæmt 4. mgr. 17. gr. sml. ákveður skilavaldið þann hluta af MREL sem er undirskipaður. Einnig leiðir mikilvæg skilyrði vegna hæfra skuldbindinga af 72. gr. a og 72. gr. b CRR-reglugerðarinnar auk skilgreininga laga um skilameðferð, nr. 70/2020. Ákvörðun skilavaldsins er tekin með hliðsjón af stöðu hvers fyrirtækis.

Skilavaldið vekur athygli á að lög um skilameðferð, MREL-reglugerðin og CRR-reglugerðin gera ráð fyrir möguleikum til að veita fjármálafyrirtækjum svigrúm til að uppfylla kröfur um undirskipan. Þetta svigrúm felst annars vegar í heimildum til að veita fyrirtækjum tímafresti, og hins vegar í ákvæðum sem gefa svigrúm til að geta talið óundirskipaða gerninga með í undirskipuðum hluta af MREL-kröfum.

Fyrirnefnda atriðið felst í 22. gr. MREL-reglugerðarinnar, sem heimilar skilavaldi að veita einstökum fyrirtækjum fresti. Sjá nánar í kafla 4.5. Á meðal þess sem skilavaldið tekur tillit til við ákvörðun um frest er þróun fjárhagsstöðu viðkomandi aðila, væntingar um aðili geti tryggt að MREL-kröfum verði hlítt innan hæfilegs tímaramma og hvort aðili geti skipt út skuldbindingum sem ekki uppfylla kröfur um undirskipan og ef svo er ekki, hvort sú vangeta sé bundin við aðilann eða vegna markaðsröskunar.

Hitt atriðið felst í ákvæðum 3. og 4. mgr. 72. gr. b samkvæmt CRR-reglugerðinni. Í 3. mgr. 72. gr. b felst að skilastjórnvöldum er heimilt að leyfa tilteknu hámarki af óundirskipuðum hæfum skuldbindingum (3,5% af áhættugrunni) að teljast til MREL-krafna, að því gefnu að þau uppfylli öll skilyrði til hæfra skuldbindinga,

samkvæmt 1. mgr. 72. gr. b í CRR-reglugerðinni, önnur en þau að vera undirskipuð skuldbindingum sem eru undanskildar MREL og eftirgjöf. Í 4. mgr. 72. gr. b felst að skilastjórnvöldum er almennt heimilt að leyfa fjármálafyrirtæki að telja óundirskipaðar hæfar skuldbindingar til undirskipaðs hluta af MREL-kröfum að því gefnu að þær uppfylli öll önnur skilyrði til hæfra skuldbindinga, samkvæmt 1. mgr. 72. gr. b í CRR-reglugerðinni, og svo framarlega sem jafnstæðar skuldbindingar sem eru undanskildar MREL og eftirgjöf nemi ekki hærri fjárhæð en 5% af eiginfjárgrunni og hæfum skuldbindingum.

Skilastjórnvöldum er aðeins heimilt að veita undanþágu annað hvort á grundvelli 3. eða 4. mgr. 72. gr. b samkvæmt CRR-reglugerðinni. Sækja þarf um slíka undanþágu til skilavalds Seðlabanka Íslands. Aðeins er heimilt að veita undanþágu séu öll skilyrði 3. eða 4. mgr. 72. gr. b CRR-reglugerðarinnar uppfyllt, þar með talið skilyrðið um að slík undanþága megi ekki skapa hættu á að NCWO-reglan verði brotin.

4.4.2. MREL-kröfur á samstæðugrunni

Fjármagnsgerningar fjármálafyrirtækis á samstæðugrunni munu nýtast til að uppfylla MREL-kröfur á samstæðugrunni, sbr. 18. gr. sml. Þó skal á það bent að almennt eigið fé þáttar 1 (CET1) sem er haldið vegna eiginfjáruka nýtist ekki til að uppfylla MREL-kröfur hér á landi, enda eiginfjárukar ekki hluti af fjárhæð tappols. Þar sem MREL-stefna skilavaldsins miðast við einvíða skilaaðgerð (SPE) mun skilavaldið einungis taka til greina sem hæfar skuldbindingar fjármagnsgerninga sem gefnir eru út af móðurfélögum fjármálafyrirtækja, en ekki dótturfélögum. Skuldbindingar fjármálafyrirtækis í eigu dótturfélaga þess, eða hlutdeildarfélaga, geta ekki talist til hæfra skuldbindinga, sbr. b-lið 2. mgr. 72. gr. b CRR-reglugerðarinnar.

4.4.3. Takmörkun á krosseignarhaldi

BRRD regluverkið felur í sér að áhættu með tilliti til krosseignarhalds á hæfum skuldbindingum beri að takmarka, meðal annars vegna smithættu (e. Contagion) sem það felur í sér. Skilavaldi Seðlabankans er til dæmis falið að kanna tegundir handhafa skuldbindinga við mat á skilabærni til að leggja mat á hvort krosseignarhald á hæfum skuldbindingum sé til staðar. Komi í ljós að slíkt krosseignarhald feli í sér annmarka á skilabærni getur skilavaldið brugðist við með því að krefjast þess að fyrirtæki selji tiltekna eignir eða takmarki safn áhættuskuldbindinga, bæði gagnvart einstökum aðilum og að samtölu.

4.4.4. Önnur atriði varðandi hæfar skuldbindingar vegna MREL

- Fjármálafyrirtæki er óheimilt að nýta kauprétt (e. Call) eða greiða upp hæfar skuldbindingar fyrir lokagjalddaga, nema að fengnu leyfi skilavalds Seðlabankans. Skilavaldið skal leyfa fjármálafyrirtæki að nýta kauprétt eða greiða upp hæfar skuldbindingar ef skilyrði eru uppfyllt í samræmi 1. mgr. 78. gr. a CRR-reglugerðarinnar, sbr. kafla 5.2.
- Ef hæfar skuldbindingar innihalda hvata til að innkalla eða greiða upp skuldbindingar fyrir lokagjalddaga (e. Step-up) þá miðast mat á hvort skuldbinding teljist fullgild og hæf við þá dagsetningu sem slíkur réttur verður fyrst virkur, en ekki lokagjalddaga, sbr. 72. gr. c CRR-reglugerðarinnar.
- Skuldbindingar geta ekki talist hæfar ef þær innihalda afleiðu eða eru tengdar (e. Embedded) afleiðu. Sé slík skuldbinding einungis með kaup- og/eða sölurétt útilokar slíkur réttur ekki skuldbindingu sem inniheldur eða er tengd afleiðu frá því að teljast hæf skuldbinding.
- Skuldbindingar sem innihalda skuldajöfnunarrétt (e. Set-off or Netting Arrangements) geta ekki talist hæfar, ef slíkur réttur hefur í för með sér að fjármálafyrirtæki getur ekki mætt tapi við skilameðferð, sbr. f-lið 2. mgr. 72. gr. b CRR-reglugerðarinnar.
- Þegar skuldbindingar eru útgefnar utan EES ríkis, þarf fjármálafyrirtæki að tryggja að í skilmálum útgáfunnar felist viðurkenning gagnaðila á að skuldbindingin geti verið háð eftirgjöf og þannig nýst til endurfjármögnunar við skilameðferð í samræmi við 23. gr. sml.
- Skilavaldið leggur áherslu á að það er á ábyrgð fjármálafyrirtækis að tryggja að skuldbindingar og eiginfjárgrunnsgerningar sem er ætlað að mæta MREL-kröfum, uppfylli öll nauðsynleg skilyrði til að teljast til hæfra skuldbindinga.

4.5. Tímáfrestir til að uppfylla MREL-kröfur

Skilavaldinu er heimilt að veita fjármálafyrirtækjum sérstaka aðlögunarfresti til að uppfylla MREL-kröfur, sbr. 22. gr. MREL reglugerðarinnar. Samkvæmt ákvæði til bráðabirgða í MREL-reglugerð gildir almennur frestur til að uppfylla kröfur um undirskipan hér á landi til 1. ágúst 2026. Fram til þess tíma tekur skilavaldið ákvörðun um undirskipan vegna MREL, en uppfylli fjármálafyrirtæki ekki kröfu um undirskipan samkvæmt ákvörðun skilavaldsins verður ekki gripið til íþyngjandi úrræða á borð við að krefjast takmarkana á útgreiðslum í samræmi við M-MREL, grípa til takmarkana vegna annmarka á skilabærni, eða leggja á stjórnvaldssektir í samræmi við lög um skilameðferð. Þá nær frestur fjármálafyrirtækja til að uppfylla lágmarkskröfu um undirskipan eiginfjárgrunns og hæfra skuldbindinga á grundvelli 11. gr. MREL-reglugerðarinnar (13,5% af áhættugrunni ásamt CBR) til þriggja ára eftir að tekin hefur verið ákvörðun um lágmarkskröfuna. Skilavaldið veur þó athygli á að því er ávallt heimilt að beita nefndum úrræðum vegna almennu MREL-kröfunnar yfir framangreind tímabil.

Þá er skilavaldinu heimilt að veita fresti fram yfir framangreind tímamörk, byggt á stöðu hvers fjármálafyrirtækis og að fenginni umsókn frá viðkomandi fyrirtæki. Veiti skilavaldið slíkan frest eða slíka fresti eru þeir ákvarðaðir með hliðsjón af viðmiðum samkvæmt 22. gr. MREL-reglugerðarinnar. Sé heimildinni beitt mun skilavaldið enn fremur kynna fyrir viðkomandi fyrirtæki hvert áætlað gildi MREL á að vera þegar fresturinn er liðinn, þ.m.t. hvaða gildi eigi að uppfylla innan tólf mánaða frá MREL ákvörðun.

Skrifstofa skilavalds hvetur fjármálafyrirtæki hér á landi til að huga að því hvort útgáfa SNP-bréfa sé æskileg og hæfi fjármögnunarsamsetningu fyrirtækja. Þá bendir skrifstofa skilavalds fjármálafyrirtækjum jafnframt á undanþágur samkvæmt 3. og 4. mgr. 72. gr. b CRR-reglugerðarinnar, þ.e. um heimildir til að telja óundirskipaðar hæfar skuldbindingar til undirskipaðs hluta MREL (t.a.m. SP-bréf), sbr. kafla 4.4.1 (bls. 18) að framan. Vakin er athygli á að skilavaldið mun aðeins geta veitt undanþágu byggt á öðru hvoru ákvæðinu.

4.6. Samantekt fyrir MREL-kröfur

Samandregið eru MREL-kröfur skilavalds Seðlabanka Íslands eftirfarandi:

- Skilavaldið mun ekki hafa áhrif á grunnþætti fjárhæðar tappols (LAA). Hún verður því jafngild lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn (Stoð I og Stoð II-R).
- Fjárhæð tappols (LAA) og þar með MREL-kröfur í heild eru birtar án gildandi samanlagðrar kröfu um eiginfjáruka. Fjármálafyrirtæki þurfa að uppfylla kröfuna samhliða MREL.
- Skilavaldið mun, að sinni, ekki aðlaga grunnþátt fjárhæðar endurfjármögnunar (RCA), sem verður jafngild lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn.
- Ekki verður, að sinni, gerð krafa um viðbótarfjárhæð vegna markaðstrausts (MCC) hér á landi.
- Gildi áhættugrunns við útreikning á hlutfalli fjárhæðar endurfjármögnunar (RCA) kann að verða aðlagað (lækkað) miðað við líklega stöðu efnahagsreiknings fyrirtækis þegar það er á fallanda fæti.
- Heimilt er að uppfylla fjárhæð endurfjármögnunar (RCA) með almennu eigin fé þáttar 1, eða öðrum eiginfjárgrunnsgerningum, umfram heildarkröfu um eiginfjárgrunn.
- Þegar lagt er mat á hvort fjármálafyrirtæki uppfyllir áhættuvegið MREL, er óheimilt að telja til þess almennt eigið fé þáttar 1 sem er haldið til að uppfylla samanlagða kröfu um eiginfjáruka.
- Fjármálafyrirtækjum hér á landi er skylt að uppfylla kröfur til hæfra skuldbindinga í samræmi við CRR-reglugerðina.
- Skilavaldið tekur ákvörðun um lágmarkskröfur um undirskipan vegna hæfra skuldbindinga og fjármálafyrirtæki hafa fresti til að uppfylla þær í samræmi við MREL-reglugerðina, að lágmarki til 1. ágúst 2026.
- Skilavaldinu er heimilt að veita fjármálafyrirtæki sérstakan tímáfrest eða tímáfrest til viðbótar byggt á stöðu viðkomandi fjármálafyrirtækis auk þess sem heimilt er að fá undanþágu fyrir að telja til MREL gerninga sem ekki eru undirskipaðir, sbr. 3. og 4. mgr. 72. gr. b.

5

Önnur málefni tengd MREL

Frá gildistöku laga um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, nr. 70/2020, hefur skrifstofa skilavalds fengið ýmsar fyrirspurnir vegna MREL og veitt upplýsingar þar að lútandi. Í stefnu skilavalds Seðlabanka Íslands um MREL eru birtar upplýsingar, tengt þessum fyrirspurnum, sem taldar eru hafa almennt gildi og þýðingu fyrir fjármálafyrirtæki hér á landi. Til viðbótar við efni sem fjallað er um í köflum 2-5 hér að framan hafa einkum borist fyrirspurnir varðandi gagnsæiskröfur vegna MREL, undanþágur og leyfi skilavalds fyrir fram vegna lækkunar á hæfum skuldbindingum.

5.1. Birting upplýsinga um MREL-kröfur

Skilavaldið hyggst einungis birta MREL-ákvæðanir og MREL-kröfur fyrir fyrirtæki sem kröfurnar ná til. Fram til 1. ágúst 2026 er fjármálafyrirtækjum í sjálfvald sett hvort það vilji birta upplýsingar um MREL opinberlega. Eftir þann tíma ber öllum fjármálafyrirtækjum að birta reglulega upplýsingar í samræmi við viðauka V og VI í framkvæmdarreglugerð (ESB) 2021/763, sem innleidd hefur verið með setningu reglna nr. 800/2024.

5.2. Leyfi skilavalds fyrir fram vegna lækkunar á hæfum skuldbindingum

Ætli fjármálafyrirtæki sér að innkalla, greiða upp, endurgreiða eða endurkaupa gerninga sem teljast til hæfra skuldbindinga fyrir lokagjalddaga þarf það að sækja um leyfi skilavaldsins fyrir fram vegna slíkrar aðgerðar, á grundvelli 78. gr. a í CRR-reglugerðinni. Málsmeðferð skilavaldsins er unnin í samræmi við **reglugerð (ESB) 2023/827** um samþykki fyrir lækkun eiginfjárgrunns og kröfur í tengslum við gerninga vegna hæfra skuldbindinga, einkum ákvæði 32. gr. a – 32. gr. i reglugerðarinnar. Hyggist fjármálafyrirtæki lækka gerninga sem teljast til hæfra skuldbindinga hefst fyrirnefnd umsókn með því að skila til skilavaldsins útfylltu eyðublaði sem er aðgengilegt á heimasíðu skilavaldsins.

5.3. Umsókn um undanþágu frá kröfu um undirskipan

Fjármálafyrirtæki sem sér fram á að þurfa að nýta sér aðra hvora af þeim undanþágum sem skilavaldinu er heimilt að veita í samræmi við 3. eða 4. mgr. 72. gr. b í CRR-reglugerðinni þarf að sækja um það til skilavaldsins. Umsókn um undanþágu skal senda á skilavald@sedlabanki.is með tilvísun til undanþáguákvæða CRR-reglugerðarinnar.

5.4. Mat á skilahæfi þjónustusamninga

Skilavald Seðlabankans áréttar að fjármálafyrirtækjum ber að leggja mat á hvort þjónustusamningar þeirra haldi gildi sínu við skilameðferð (e. Resolution-proof) og uppfæra mat sitt árlega í gagnaskilum vegna gerðar skilaáætlana.